

Nr 158.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt föreståndaren och förste läraren vid vävskolan i Borås A. T. Krebs; given Stockholms slott den 26 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari*1931.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anför:

I en till skolöverstyrelsen ingiven och av överstyrelsen med utlåtande den 14 januari 1931 till Kungl. Maj:t överlämnad skrivelse har styrelsen för tekniska elementarskolan i Borås, som tillika är *styrelse för vävskolan i Borås*, hemställt om åtgärder för beredande av pension åt föreståndaren och förste läraren vid vävskolan, ingenjören Arthur Theodor Krebs.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Krebs, som är född den 2 augusti 1862, förordnades till lärare vid vävskolan år 1882; att han med ingången av år 1898 tillträdde sin nuvarande befattning som föreståndare och förste lärare vid vävskolan; att han i sistnämnda egenskap åtnjöt lönen med 2,500 kronor för vart och ett av åren 1898—1900, med 3,000 kronor för vart och ett av åren 1901—1914, med 3,250 kronor för vardera av åren 1915 och 1916 samt med 3,500 kronor för vart och ett av åren 1917—1931; att han därjämte från och med år 1910 uppburit personligt lönetillägg med 1,000 kronor för vart och ett av åren 1910—1914, med 1,500 kronor för vart och ett av åren 1915—1918 samt med 2,500 kronor för år från och med år 1919; att grundlönen utbetalas av de till upprätthållande av vävskolans verksamhet anvisade medel, vilka medel bestridas med $\frac{2}{3}$ genom statsbidrag och med $\frac{1}{3}$ genom bidrag, beviljade av Älvsborgs läns landsting; att det personliga lönetillägget bestrides till halva beloppet av statsmedel och till halva beloppet av medel, anvisade av nämnda landsting; att dyrtidstillägg utgår å Krebs' löneförmåner enligt samma grunder, som gälla vid statens oreglerade verk, och att kostnaden härför bestrides till hälften av statsmedel och till hälften av bidrag från omfördälda landsting.

I förenämnda framställning har anförts, att Krebs med utmärkt nit och utmärkt skicklighet oavbrutet bestritt sin tjänst samt under denna sin anställning i övrigt sig så förhållit, att han tillvunnit sig styrelsens förskolan odelade aktning och synnerliga erkännande. Beträffande pensions storlek har föreslagits, att pensionsbidrag måtte anvisas av statsmedel med lägst 2,000 kronor för år jämte dyrtidstillägg, att utgå under förutsättning, att enahanda bidrag beviljades av Älvsborgs läns landsting.

Skolöverstyrelsen har i sitt utlåtande anført i huvudsak följande:

Skolöverstyrelsen ville framhålla, att vävskolan i Borås vore helt statligt organiserad och uppehölls genom bidrag av staten och Älvsborgs läns landsting. Den till Krebs utgående lönen bestredes huvudsakligen av statsmedel. Krebs kunde det oaktat icke sägas innehava ordinarie stats-tjänst, och till följd därav vore han icke berättigad att erhålla pension enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension. Krebs, som uppnått en levnadsålder av 68 år, hade emellertid under mer än 48 år med utmärkta vitsord tjänstgjort vid ifrågavarande läroanstalt, alltsedan år 1898 i egenskap av föreståndare och förste lärare. Då han därjämte under denna tid enligt vad överstyrelsen kunde vitsorda på ett synnerligen förtjänstfullt sätt främjat skolans betydelsefulla verksamhet och utfört en ur det allmännas synpunkt gagnelig gärning, syntes det endast vara med billighet och rättvisa överensstämmande, att han tillförsäkrades pension efter avgången från sin befattning, och att jämväl staten lämnade skäligt bidrag till pensionen. Ett dylikt förfaringsätt hade i åtskilliga liknande fall förut tillämpats. Överstyrelsen ville härvid erinra om att 1929 års riksdag på framställning av Kungl. Maj:t beviljat

pensionsbidrag åt föreståndaren vid John Lennings vävskola i Norrköping Gustaf Adolf Wennerström. Emellertid vore att märka, att vävskolan i Borås uppehållits genom bidrag av staten i proportionsvis avsevärt större omfattning än vad fallet varit med Lennings vävskola i Norrköping, ett förhållande som givetvis vore av betydelse vid utmätandet av den åt Krebs nu ifrågasatta statspensionen. Med hänsyn tagen till anförda omständigheter ansåge sig överstyrelsen på goda skäl kunna förorda, att av riksdagen utverkades ett årligt belopp såsom bidrag till Krebs pensionering.

Mot det av styrelsen föreslagna bidragsbeloppet, lägst 2,000 kronor om året jämte dyrtidstillägg, hade överstyrelsen ingen annan erinran att göra, än att detsamma syntes böra avrundas till närmast lägre med tolv jämnt delbara krontal, d. v. s. 1,992 kronor. I fråga om dyrtidstillägg å pensionen syntes därjämte böra föreskrivas, att detta skulle beräknas å det sammanlagda pensionsbelopp, som utginge av statsmedel och från Älvsborgs läns landsting, men av statsmedel bestridas allenast med vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöpte å den av statsmedel utgående delen av pensionen.

På grund av vad sålunda blivit anført har skolöverstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att Krebs finge från och med månaden näst efter den, varunder han efter erhållet entledigande avginge från sin anställning vid vävskolan, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,992 kronor, dels ock att å ifrågavarande pension finge utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som vore eller kunde varda fastställda för f. d. befattningshavare i statens tjänst, allt likväl under villkor, att Krebs från och med samma tidpunkt erhöle årlig pension från Älvsborgs läns landsting till enahanda belopp, samt med iakttagande, att av det beräknade dyrtidstillägget å det sammanlagda pensionsbelopp, som utginge av statsmedel och från Älvsborgs läns landsting, skulle av statsmedel bestridas allenast vad som belöpte å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionen.

Statskontoret, som den 27 januari 1931 avgivit utlåtande i ärendet, har däri anført följande:

Visserligen hade lärare vid statsunderstödda enskilda anstalter för yrkesundervisning möjlighet att vinna delaktighet i statens pensionsanstalt; men styrelsen för vävskolan i Borås hade icke begagnat sig av detta sätt att ordna pensioneringen för skolans personal, och numera syntes det vara för sent att erhålla pensionsrätt i anstalten för Krebs till följd av dennes framskridna ålder.

Under sådana omständigheter syntes staten, som lämnade betydande bidrag till uppehållande av skolans verksamhet, icke böra undandraga sig att jämväl bidraga till pensionering av Krebs; och då vad skolöverstyrelsen i sådant hänseende föreslagit icke gäve statskontoret anledning till erinran, tillstyrkte statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd i överensstämmelse med skolöverstyrelsens hemställan.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till det gagneliga arbete i yrkesundervisningens tjänst, som av Krebs utförts under hans mångåriga verksamhet vid vävskolan i Borås, finner jag skäligt, att staten bidrager även till hans pensionering. Mot det belopp, som förordats av skolöverstyrelsen och statskontoret i huvudsaklig överensstämmelse med styrelsens för vävskolan förslag, har jag intet att erinra. Statspensionen jämte dyrtidstillägg därå synes böra utgå endast under förutsättning att — i likhet med vad hittills gällt beträffande Krebs' löneförmåner — bidrag tillskjutes från Älvsborgs läns landsting.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:tt måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att föreståndaren och förste läraren vid vävskolan i Borås, ingenjören Arthur Theodor Krebs må från och med månaden näst efter den, varunder han efter erhållet entledigande avgår från sin anställning vid vävskolan, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,992 kronor, under villkor att pension till minst lika stort belopp årligen utgår från Älvsborgs läns landsting;

dels ock att å ifrågavarande pension av statsmedel må — under villkor att sådan förmån beredes jämväl å den pension, som utgår från Älvsborgs läns landsting — åtnjutas dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl, att dyrtidstillägget skall beräknas å det sammanlagda pensionsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast till vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Vid protokollet:

Elis Lindahl.